

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

3. září 2015*

„Kasační opravný prostředek — Nařízení (ES) č. 737/2010 — Nařízení, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 1007/2009 — Obchodování s produkty z tuleňů — Omezení dovozu a uvádění těchto produktů na trh — Platnost — Právní základ — Článek 95 ES — Listina základních práv Evropské unie — Článek 17 — Deklarace Organizace spojených národů o právech původních obyvatel — Článek 19“

Ve věci C-398/13 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 8. července 2013,

Inuit Tapiriit Kanatami, se sídlem v Ottawě (Kanada),

Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, se sídlem v Qikiqtarjuaqu (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, se sídlem v Pangnirtungu (Kanada),

Jaypootie Moesiesie, s bydlištěm v Qikiqtarjuaqu,

Allen Kooneeliusie, s bydlištěm v Qikiqtarjuaqu,

Toomasie Newkingnak, s bydlištěm v Qikiqtarjuaqu,

David Kuptana, s bydlištěm v Ulukhattoku (Kanada),

Karliin Aariak, s bydlištěm v Iqaluitu (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, se sídlem v Quebecu (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products Inc., se sídlem v Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, se sídlem v Ottawě,

NuTan Furs Inc., se sídlem v Catalině (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, se sídlem v Bergenu (Norsko),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), se sídlem v Nuuku, Grónsko (Dánsko)

Johannes Egede, s bydlištěm v Nuuku,

* Jednací jazyk: angličtina.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), se sídlem v Nuuku,

William E. Scott & Son, se sídlem v Edinburghu (Spojené království),

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, se sídlem v Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, se sídlem v Istanbulu (Turecko),

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd, se sídlem ve Fleur-de-Lys (Kanada),

zastoupení H. Viaenem, J. Bouckaertem, a D. Gilletem, advocation,

účastníci řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelé),

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená K. Mifsud-Bonnicim a C. Hermesem, jako zmocněnci,

žalovaná v řízení v prvním stupni,

podporovaná

Evropským parlamentem, zastoupeným L. Visaggiem a J. Rodriguesem, jako zmocněnci,

Radou Evropské unie, zastoupenou K. Michoel a M. Moorem, jako zmocněnci,

vedlejšími účastníky řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász a D. Šváby, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. února 2015,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 19. března 2015,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesiesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi a Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 25. dubna 2013,

Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Komise (T-526/10, EU:T:2013:215; dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl jejich žalobu znějící na zrušení nařízení Komise (EU) č. 737/2010 ze dne 10. srpna 2010, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů (Úř. věst. L 216, s. 1; dále jen „sporné nařízení“) a na určení, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 ze dne 16. září 2009 o obchodování s produkty z tuleňů (Úř. věst. L 286, s. 36; dále jen „základní nařízení“) je nepoužitelné.

Právní rámec

Mezinárodní právo

- 2 Valné shromáždění Organizace spojených národů rezolucí č. 61/295 ze dne 13. září 2007 přijalo Deklaraci Organizace spojených národů o právech původního obyvatelstva (dále jen „Deklarace“). Článek 19 této deklarace je formulován takto:

„Státy se v dobré víře domlouvají a spolupracují s dotčenými původními obyvateli, prostřednictvím jejich zastupujících orgánů s cílem získat jejich dobrovolný a informovaný předchozí souhlas předtím, než přijmou a provedou legislativní a správní opatření, která mohou mít na tyto původní obyvatele vliv.“

Unijní právo

- 3 Body 4 až 7 a 14 odůvodnění základního nařízení znějí:

„(4) Lov tuleňů vedl k tomu, že zástupci veřejnosti a vlády citliví na otázky dobrých životních podmínek zvířat vyjádřili značné obavy ohledně bolesti, rozrušení, strachu či jiného druhu strádání, které zabíjení tuleňů a jejich stahování z kůže tak, jak jsou většinou prováděny, těmto zvířatům způsobují.

(5) V reakci na obavy občanů a spotřebitelů v souvislosti s aspekty dobrých životních podmínek při zabíjení tuleňů a jejich stahování z kůže a s možností, že se na trh dostávají výrobky získané ze zvířat zabitých a stažených z kůže způsobem, jenž způsobuje bolest, rozrušení, strach či jiné druhy strádání, několik členských států přijalo nebo zamýšlí přijmout právní předpisy upravující obchodování s produkty z tuleňů tak, že se zakáže jejich dovoz a výroba, zatímco v jiných členských státech nejsou zavedena žádná omezení na obchodování s těmito produkty.

(6) Existují proto rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, jež upravují obchodování s produkty z tuleňů, jejich dovoz, výrobu a uvádění na trh. Tyto rozdíly mezi vnitrostátními opatřeními mají nepříznivý vliv na fungování vnitřního trhu s produkty, které obsahují nebo mohou obsahovat produkty z tuleňů, a představují překážku obchodování s těmito produkty.

(7) Existence takto různých právních předpisů může dále odrazovat spotřebitele od nákupu produktů, které nejsou vyrobeny z tuleňů, avšak nelze je snadno odlišit od podobného zboží vyrobeného z tuleňů, nebo produktů, které mohou obsahovat prvky nebo přísady získané z tuleňů, avšak nelze je jasně rozpoznat, jako jsou kožešiny, kapsle Omega-3, oleje a kožené výrobky.

[...]

(14) Neměly by být nepříznivě dotčeny zásadní hospodářské a sociální zájmy společenství Inuitů, jež se zabývají lovem tuleňů coby prostředkem k zajištění svého živobytí. Lov je nedílnou součástí kultury a identity členů inuitské společnosti a jako takový je uznáván Deklarací Organizace

spojených národů o právech původního obyvatelstva. Mělo by být proto povoleno uvádět na trh produkty z tuleňů získávané při těchto tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými domorodými společenstvími, které přispívají k jejich živobytí.“

4 Článek 3 tohoto nařízení, nadepsaný „Podmínky pro uvedení na trh“, v odstavcích 1 a 4 stanoví:

„1. Uvádění produktů z tuleňů na trh je povoleno pouze tehdy, jestliže produkty z tuleňů jsou získávány při tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími, které přispívají k jejich živobytí. Tyto podmínky se u dováženého zboží uplatňují v okamžiku nebo v místě dovozu.

[...]

4. Aniž je dotčen odstavec 3, přijímají se opatření k provedení tohoto článku, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky tohoto nařízení jeho doplněním, regulativním postupem s kontrolou podle čl. 5 odst. 3.“

5 Na základě čl. 3 odst. 4 uvedeného nařízení přijala Evropská komise sporné nařízení. To podle článku 1 stanoví „pravidla pro uvádění produktů z tuleňů na trh podle článku 3 [základního nařízení]“.

Skutečnosti předcházející sporu a napadený rozsudek

6 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 11. ledna 2010 podali Inuit Tapiriit Kanatami a další žalobu znějící na zrušení základního nařízení. Usnesením ve věci Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (T-18/10, EU:T:2011:419) Tribunál uvedenou žalobu odmítl jako nepřipustnou. Kasační opravný prostředek podaný proti tomuto usnesení byl zamítnut rozsudkem Soudního dvora ve věci Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625).

7 Dne 10. srpna 2010 přijala Komise sporné nařízení, kterým se stanoví prováděcí pravidla k základnímu nařízení.

8 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. listopadu 2010 podali žalobci žalobu znějící na zrušení sporného nařízení a na určení, že základní nařízení je nepoužitelné na základě článku 277 SFEU.

9 Usnesením předsedy sedmého senátu Tribunálu ze dne 13. dubna 2011 bylo povoleno vedlejší účastenství Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie na podporu návrhových žádání Komise.

10 Žalobci na podporu své žaloby uplatnili dva žalobní důvody, přičemž první z nich vycházel z protiprávnosti základního nařízení, jež sporné nařízení zbavuje jakéhokoli právního základu z důvodu nesprávné volby článku 95 ES jako právního základu pro přijetí základního nařízení, z porušení zásad subsidiarity a proporcionality, jakož i z porušení základních práv. V rámci druhého žalobního důvodu žalobci Komisi vytýkali, že se dopustila zneužití pravomoci při přijetí sporného nařízení.

11 Napadeným rozsudkem Tribunál oba tyto žalobní důvody, a tudíž i uvedenou žalobu, v plném rozsahu zamítl.

Návrhová žádání účastníků řízení

- 12 Navrhovatelé navrhují, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek, určil, že základní nařízení je protiprávní a nepoužitelné na základě článku 277 SFEU a zrušil sporné nařízení na základě článku 263 SFEU;
 - podpůrně zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 13 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek a uložil navrhovatelům společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení.
- 14 Parlament navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil navrhovatelům náhradu nákladů řízení.
- 15 Rada navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil navrhovatelům náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 16 Na podporu kasačního opravného prostředku navrhovatelé předkládají dva důvody vycházející z nesprávného právního posouzení, kterého se měl dopustit Tribunál při posuzování legality základního nařízení. První důvod kasačního opravného prostředku se skládá ze dvou částí a druhý důvod ze tří částí.

K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 17 Navrhovatelé uvádějí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 28, 29, 37 až 40, 50 a 64 napadeného rozsudku konstatoval, že v době přijetí základního nařízení byly splněny podmínky použití článku 95 ES.
- 18 Podle názoru navrhovatelů měly být tyto podmínky splněny již v době, kdy Komise předložila návrh vedoucí k přijetí základního nařízení. Cílem článku 95 ES je totiž napravení situace, kdy rozdíly mezi vnitrostátními právními úpravami přímo ovlivňují vnitřní trh, a nikoli vznik rozdílných vnitrostátních právních úprav, čímž by zákonodárci Evropské unie byla dána „volná ruka“ pro přijímání legislativních opatření v rámci celé oblasti. Kdyby byl pro přezkum splnění takových podmínek rozhodující okamžik přijetí navrhovaného aktu, mohla by Komise podle jejich názoru zřejmě založit svůj návrh na prosté předpovědi existence takových rozdílů v okamžiku přijetí tohoto aktu, což je v rozporu se zásadou svěřených pravomocí zakotvenou v čl. 5 odst. 1 SEU.
- 19 Navrhovatelé podpůrně uvádějí, že i kdyby byl rozhodným okamžikem pro přezkum legality základního nařízení z hlediska článku 95 ES okamžik přijetí tohoto nařízení, podmínky umožňující použití tohoto článku nebyly v tomto okamžiku splněny. Údaje obsažené v bodech odůvodnění uvedeného nařízení, které obsahují pouze vágní a obecná konstatování týkající se odlišností mezi vnitrostátními právními úpravami a rizika omezení základních svobod nebo narušení hospodářské soutěže, totiž nedostačují k odůvodnění použití článku 95 ES. Konkrétně bod 5 odůvodnění téhož nařízení neoznačuje členské

státy, které přijaly nebo zamýšlí přijmout právní předpisy zakazující dovoz nebo výrobu produktů z tuleňů. V tomto ohledu nemohou dodatečné informace předložené Komisí v průběhu soudního řízení zhojit tuto neexistenci dostatečných údajů v samotném textu základního nařízení.

20 Komise, Parlament a Rada argumentaci navrhovatelů odmítají.

Závěry Soudního dvora

- 21 V rámci první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé v zásadě uplatňují dva argumenty týkající se jednak rozhodného okamžiku pro přezkoumání podmínek použití článku 95 ES a jednak podmínek umožňujících použití tohoto článku vzhledem k tomu, že základní nařízení neobsahuje dostatečně přesné údaje týkající se rizika omezení základních svobod nebo narušení hospodářské soutěže.
- 22 Pokud jde o první argument, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se musí legalita unijního aktu posuzovat podle skutkových a právních okolností existujících k datu, kdy byl akt přijat (rozsudky *Agrana Zucker*, C-309/10, EU:C:2011:531, body 31 a 45, jakož i citovaná judikatura, a *Schaible*, C-101/12, EU:C:2013:661, bod 50). Soudní dvůr se konkrétně zaměřuje na okamžik přijetí předmětného unijního aktu za účelem přezkoumání otázky, zda byly splněny podmínky umožňující použití článku 95 ES jako právního základu (viz rozsudky *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, bod 38; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, bod 37; *Německo v. Parlament a Rada*, C-380/03, EU:C:2006:772, body 45 až 51 a 55, jakož i *Vodafone a další*, C-58/08, EU:C:2010:321, body 39 a 41).
- 23 Naproti tomu v rozporu s tím, co tvrdí navrhovatelé, nemůže být pro provedení tohoto přezkumu rozhodujícím okamžik předložení návrhu nařízení Komisí. V rámci žaloby směřující proti takovému legislativnímu aktu, jako je základní nařízení, totiž není předmětem přezkumu legality prováděného unijním soudem tento návrh podléhající změnám přijatým v průběhu legislativního procesu, nýbrž uvedený legislativní akt, tak jak byl přijat unijním zákonodárcem na konci tohoto procesu.
- 24 Kromě toho počet členských států, které v dotčené oblasti přijaly nebo zamýšlely přijmout legislativní opatření k datu předložení návrhu Komisí, není sám o sobě rozhodující pro posouzení legality použití článku 95 ES unijním zákonodárcem, jestliže podmínky použití tohoto článku byly splněny ke dni přijetí dotčeného legislativního aktu.
- 25 První argument navrhovatelů tudíž musí být odmítnut jako neopodstatněný.
- 26 Pokud jde o druhý argument, je třeba poukázat na ustálenou judikaturu, podle níž účelem opatření uvedených v čl. 95 odst. 1 ES musí skutečně být zlepšení podmínek pro vytvoření a fungování vnitřního trhu [rozsudky *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, bod 60; *Spojené království v. Parlament a Rada*, C-217/04, EU:C:2006:279, bod 42, jakož i *Spojené království v. Parlament a Rada*, C-270/12, EU:C:2014:18, bod 113]. Pouhé konstatování odlišností mezi vnitrostátními právními úpravami a abstraktního rizika omezení základních svobod nebo narušení hospodářské soutěže sice nedostačuje k odůvodnění volby článku 95 ES jako právního základu, nicméně unijní zákonodárce je může využít zejména v případech rozdílů mezi vnitrostátními právními úpravami, pokud tyto rozdíly mohou omezit základní svobody, a tudíž mít přímý dopad na fungování vnitřního trhu nebo výrazně narušit hospodářskou soutěž (rozsudek *Vodafone a další*, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 32 a citovaná judikatura).
- 27 Použití tohoto ustanovení je rovněž možné za tím účelem, aby se předešlo výskytu překážek obchodu vyplývajících z nestejnorožného vývoje vnitrostátních právních předpisů. Jejich výskyt musí být nicméně pravděpodobný a cílem dotčeného opatření musí být jejich předcházení (rozsudky *Německo v. Parlament a Rada*, C-380/03, EU:C:2006:772, bod 38 a citovaná judikatura, jakož i *Vodafone a další*, C-58/08, EU:C:2010:321, bod 33).

- 28 V tomto ohledu navrhovatelé nesprávně tvrdí, že úvahy obsažené v bodech odůvodnění základního nařízení nestačí k odůvodnění použití článku 95 ES a že Tribunál neměl brát v úvahu údaje předložené Komisí v průběhu soudního řízení.
- 29 Vzhledem k tomu, že odůvodnění aktů s obecnou působností může být omezeno na uvedení celé situace, která vedla k přijetí aktu, a obecných cílů, které sleduje (viz rozsudek *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, bod 59 a citovaná judikatura), nelze unijnímu zákonodárci vytýkat, že vysvětlil pouze obecně v bodech 4 až 7 odůvodnění základního nařízení odlišnosti mezi vnitrostátními právními úpravami upravujícími obchodování s produkty z tuleňů a z toho vyplývající narušení fungování vnitřního trhu, která odůvodňují použití článku 95 ES. V rozporu s tím, co tvrdí navrhovatelé, unijní zákonodárce zejména nebyl povinen upřesnit v samotném textu bodů odůvodnění základního nařízení počet a identitu členských států, jejichž vnitrostátní právní úprava vedla k vydání tohoto aktu.
- 30 Vzhledem k tomu, že odůvodnění základního nařízení je samo o sobě dostatečné, nelze Tribunálu vytýkat, že v rámci svého přezkumu v bodě 50 napadeného rozsudku vzal v potaz dodatečné informace týkající se právních předpisů členských států, které vedly k přijetí tohoto nařízení, předložené Komisí v průběhu soudního řízení, jelikož tyto informace sloužily v souladu s judikaturou Soudního dvora pouze k upřesnění odůvodnění základního nařízení. V rámci přezkumu volby článku 95 ES jako právního základu tato judikatura totiž bere v potaz taková upřesnění odůvodnění dotčeného aktu předložená v rámci soudního řízení [viz zejména rozsudky *British American Tobacco (Investments)* a *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, body 68, 70 a 73; *Spojené království v. Parlament a Rada*, C-217/04, EU:C:2006:279, bod 61, jakož i *Německo v. Parlament a Rada*, C-380/03, EU:C:2006:772, body 46 a 47].
- 31 Na základě informací vyplývajících jak z odůvodnění základního nařízení, tak i z upřesnění poskytnutých Komisí, která nebyla navrhovateli před Soudním dvorem zpochybněna, Tribunál mohl – aniž se dopustil nesprávného právního posouzení – v bodech 36 až 40 a 50 napadeného rozsudku konstatovat, že v okamžiku přijetí základního nařízení existovaly odlišnosti mezi vnitrostátními ustanoveními upravujícími obchodování s produkty z tuleňů, které mohly bránit volnému pohybu těchto produktů.
- 32 Tribunál tedy v bodě 58 napadeného rozsudku dospěl právem k závěru, že tyto rozdíly byly s to odůvodnit zásah unijního zákonodárce na základě článku 95 ES.
- 33 První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku tedy musí být zamítnuta v plném rozsahu.

K druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 34 Žalobci tvrdí, že Tribunál se v bodě 56 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když se opíral o úvahu, že obchod mezi členskými státy týkající se produktů z tuleňů a podobných produktů zřejmě není zanedbatelný. Podle jejich názoru je možné pochybovat o zanedbatelném rozsahu obchodování s produkty z tuleňů a s podobnými produkty mezi členskými státy. Navrhovatelé kromě toho uvádějí, že unijní zákonodárce může podle judikatury Soudního dvora použít článek 95 ES pouze v případě, že je obchod s dotčenými produkty relativně významný, což je ještě méně případ produktů z tuleňů.
- 35 Komise a Parlament uvádějí, že druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku je nepřípustná a v každém případě neopodstatněná.

Závěry Soudního dvora

– K přípustnosti

- 36 Jak uvedly Komise a Parlament, zjištění Tribunálu uvedené v bodě 56 napadeného rozsudku týkající se nezanedbatelného rozsahu obchodu s produkty z tuleňů a podobnými produkty mezi členskými státy nespadá do pravomoci Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku.
- 37 V souladu s čl. 256 odst. 1 SFEU a čl. 58 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie je totiž kasační opravný prostředek omezen na právní otázky. Pouze Tribunál má tedy pravomoc zjišťovat a posuzovat relevantní skutkové okolnosti a posuzovat důkazy, s výhradou případu, kdy by došlo ke zkreslení těchto skutkových okolností a důkazů (rozsudek *Ryanair v. Komise*, C-287/12 P, EU:C:2013:395, bod 78 a citovaná judikatura).
- 38 Vzhledem k tomu, že navrhovatelé neuplatnili žádné zkreslení, musí být druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku v rozsahu, v němž se týká zjištění Tribunálu ohledně nezanedbatelného charakteru obchodu mezi členskými státy, odmítnuta jako nepřipustná.

– K věci samé

- 39 Je třeba uvést, že ze samotného znění článku 95 ES nevyplývá požadavek, že unijní zákonodárce může použít tento článek pouze v případě, že obchod s dotčenými produkty je relativně významný.
- 40 Kromě toho, ačkoli Soudní dvůr v některých případech kvalifikoval obchod na relevantních trzích jako relativně významný (viz rozsudky *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, bod 39 a citovaná judikatura; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, bod 38, jakož i *Německo v. Parlament a Rada*, C-380/03, EU:C:2006:772, bod 53), nestanovil žádné právní kritérium, podle kterého by měla být opatření na základě článku 95 ES přijímána pouze na trzích s výrobky, s nimiž je obchodováno v relativně významném rozsahu.
- 41 V projednávané věci Tribunál v bodech 39, 40 a 56 napadeného rozsudku s odkazem na úvahy týkající se specificky trhů s produkty z tuleňů a jinými produkty, které s nimi mohou být zaměněny, konstatoval, že odlišnosti existující mezi vnitrostátními právními úpravami týkajícími se obchodování s výrobky z tuleňů mohou narušovat fungování vnitřního trhu s těmito produkty. Tribunál tak mohl v bodě 58 napadeného rozsudku právem dospět k závěru, že tyto odlišnosti umožňovaly přijetí opatření na základě článku 95 ES, aniž byl za účelem odůvodnění použití tohoto článku povinen ověřit, zda je obchod s dotčenými produkty relativně významný.
- 42 Druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku tudíž musí být odmítnuta jako zčásti nepřipustná a zamítnuta jako zčásti neopodstatněná.

K první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 43 Navrhovatelé Tribunálu vytýkají, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 105 napadeného rozsudku konstatoval, že je třeba odkazovat pouze na ustanovení Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a nikoli na ustanovení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané dne 4. listopadu 1950 v Římě (dále jen „EÚLP“). Navrhovatelé uvádějí, že zejména z čl. 6 odst. 3 SEU, jakož i z čl. 52 odst. 3 a z článku 53 Listiny vyplývá, že při uplatňování Smluv je třeba náležitě vzít v úvahu práva zaručená EÚLP jakožto obecné právní zásady a že ustanovení EÚLP musejí mít přednost, pokud poskytují rozsáhlejší ochranu než ustanovení Listiny.

44 Komise, Parlament a Rada argumentaci navrhovatelů odmítají.

Závěry Soudního dvora

- 45 Je třeba připomenout, že i když jsou základní práva, která jsou zaručena EÚLP – jak potvrzuje čl. 6 odst. 3 SEU – součástí unijního práva jakožto obecné zásady a i když čl. 52 odst. 3 Listiny stanoví, že práva obsažená v Listině, která odpovídají právům zaručeným EÚLP, mají stejný smysl a rozsah, jaký jim příkládá uvedená Úmluva, nepředstavuje tato Úmluva právní nástroj formálně začleněný do unijního právního řádu, dokud k ní Unie nepřistoupí (v tomto smyslu viz rozsudky Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 44; Schindler Holding a další v. Komise, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 32, jakož i Telefónica a Telefónica de España v. Komise, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 41).
- 46 Tribunál tedy v bodě 105 napadeného rozsudku právem rozhodl, že články 17, 7, 10 a 11 Listiny zajišťují v rámci unijního práva ochranu přiznanou ustanoveními EÚLP, jichž se dovolávají navrhovatelé, a že v projednávané věci je třeba opírat přezkum platnosti základního nařízení výlučně o základní práva zaručená Listinou (v tomto smyslu viz rozsudky Otis a další, C-199/11, EU:C:2012:684, bod 47, jakož i Ziegler v. Komise, C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 126 a citovaná judikatura).
- 47 V každém případě je třeba konstatovat, že v rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé Tribunálu pouze vytýkají, že odkazoval jen na ustanovení Listiny, a nikoli na ustanovení EÚLP, a neupřesňují, čím konkrétně se měl Tribunál dopustit nesprávného právního posouzení, kterým měl být stížen jeho přezkum platnosti základního nařízení ve vztahu k základním právům a které podle nich může vést ke zrušení napadeného rozsudku.
- 48 První část druhého důvodu kasačního opravného prostředku tudíž musí být zamítnuta.

K druhé a třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 49 V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že právo na vlastnictví nelze rozšířit na ochranu prostých zájmů obchodního charakteru. Zákaz obchodování s produkty z tuleňů v rámci Unie podle jejich názoru zasahuje do jejich práva na obchodní využití jejich produktů. Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že zákaz obchodování s doplňky stravy a jejich uvádění na unijní trh může omezit svobodný výkon hospodářské činnosti výrobců těchto produktů. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, a zejména z rozsudku Malik v. Spojené království (ESLP, č. 23780/08, 13. března 2012) přitom vyplývá, že hospodářské zájmy související s podnikem představují „majetek“ ve smyslu článku 1 protokolu č. 1 k EÚLP, a spadají tudíž pod ochranu práva na vlastnictví.
- 50 V rámci třetí části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé Tribunálu vytýkají, že v bodě 112 napadeného rozsudku konstatoval, že Deklarace nemá závazný charakter, a že nepřezkoumal, zda unijní orgány před přijetím základního nařízení získaly předchozí souhlas navrhovatelů v souladu s článkem 19 této Deklarace. Ačkoli tato deklarace nemá sama o sobě povahu závazného právního předpisu, Unie v bodě 14 základního nařízení uznala povinnost jednat v dobré víře v souladu s ustanoveními Deklarace. Podle judikatury Soudního dvora se přitom Unie nesmí odchýlit od pravidel, která stanovila při uplatňování této deklarace (rozsudek NTN Toyo Bearing a další v. Rada, 113/77, EU:C:1979:91, bod 21). Z rezoluce Organizace mezinárodního práva zveřejněné v roce 2012 kromě toho vyplývá, že článek 19 Deklarace stanoví pravidlo mezinárodního obyčejového práva, které musí Unie dodržovat při výkonu svých pravomocí.

- 51 Parlament tvrdí, že třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je v plném rozsahu nepřípustná, neboť žalobci nevymezují dostatečně přesně ve smyslu čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora nesprávné právní posouzení, jehož se měl Tribunál dopustit. Kasační opravný prostředek zejména neumožňuje určit, zda navrhovatelé vytýkají, že byl proveden přezkum žalobních důvodů uplatněných před Tribunálem, anebo že nebyl proveden, a z jakých důvodů bylo namíste přiznat článku 19 Deklarace závazný charakter. Komise a Parlament se domnívají, že druhá a třetí část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku jsou přinejmenším zčásti nepřípustné, jelikož navrhovatelé před Tribunálem neuplatnili ani eventuální porušení svobody podnikání, ani eventuální porušení pravidla mezinárodního obyčejového práva.
- 52 Komise, Parlament a Rada se domnívají, že druhá a třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku jsou v každém případě neopodstatněné.

Závěry Soudního dvora

– K přípustnosti druhé a třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku

- 53 Pokud jde o námitku nepřípustnosti uplatněnou Parlamentem a směřující proti třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku v plném rozsahu, je třeba připomenout, že z čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU, z čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora, jakož i z čl. 168 odst. 1 písm. d) a čl. 169 odst. 2 jednacího řádu vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované části rozsudku, jehož zrušení se navrhuje, jakož i právní argumenty, kterými je tento návrh konkrétně podpořen, protože jinak by byl kasační opravný prostředek nebo dotčený důvod kasačního opravného prostředku nepřípustný (v tomto smyslu viz rozsudky Schindler Holding a další v. Komise, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 43, a Ezz a další v. Rada, C-220/14 P, EU:C:2015:147, bod 111, jakož i citovaná judikatura).
- 54 V projednávané věci je třeba konstatovat, že v rámci třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku se navrhovatelé zaměřují proti konkrétní části napadeného rozsudku. Podle navrhovatelů spočívá dovolávané nesprávné právní posouzení v tomto ohledu v neuznání závazného charakteru požadavku získání souhlasu, který je stanoven v článku 19 Deklarace, a vyplývá jak z bodu 14 odůvodnění základního nařízení, tak i z pravidla mezinárodního obyčejového práva.
- 55 Za těchto podmínek je třeba v plném rozsahu zamítnout námitku nepřípustnosti vznesenou Parlamentem směřující proti třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku.
- 56 Pokud jde o námitky částečné nepřípustnosti vznesené Komisí a Parlamentem, z dokumentů ve spise vyplývá, že navrhovatelé před Tribunálem neuplatnili ani eventuální porušení svobody podnikání zakotvené v článku 16 Listiny, ani eventuální porušení pravidla mezinárodního obyčejového práva vyplývajícího z článku 19 Deklarace.
- 57 Z ustálené judikatury však vyplývá, že umožnit účastníkovi řízení, aby vznesl důvod, který nevznesl u Tribunálu, poprvé až před Soudním dvorem, by znamenalo umožnit mu, aby Soudnímu dvoru, jehož pravomoc ve věci kasačního opravného prostředku je omezená, předložil spor širšího rozsahu než spor, který projednával Tribunál (rozsudek Nexans a Nexans France v. Komise, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, bod 45 a citovaná judikatura).
- 58 Druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku tedy musí být odmítnuta jako nepřípustná v rozsahu, v němž se týká svobody podnikání, a třetí část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku musí být odmítnuta jako nepřípustná v rozsahu, v němž se týká porušení pravidla mezinárodního obyčejového práva.

– K opodstatněnosti druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku

- 59 Navrhovatelé v podstatě tvrdí, že základní nařízení porušuje jejich právo na vlastnictví, jelikož zákaz obchodování s produkty z tuleňů zasahuje do jejich práva na obchodní využití jejich produktů v Unii.
- 60 V tomto ohledu je třeba uvést, že ochrana práva na vlastnictví zaručená článkem 17 Listiny se netýká pouhých zájmů nebo šancí obchodního charakteru, jejichž nejistý charakter je vlastní samotné podstatě ekonomické činnosti, ale práv majetkové hodnoty, z nichž s ohledem na právní řád plyne právní postavení umožňující vlastníkovu těchto práv jejich nezávislý výkon na jeho účet (viz rozsudek Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, bod 34 a citovaná judikatura).
- 61 Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se článku 1 protokolu č. 1 k EÚLP rovněž vyplývá, že v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny je třeba vzít v úvahu, že budoucí příjmy lze pokládat za „majetek“, který může být chráněn na základě tohoto článku, pouze pokud byl již získán, je-li předmětem jisté pohledávky, nebo pokud existují zvláštní okolnosti, jež mohou zakládat legitimní očekávání dotčené osoby, že získá určitou majetkovou hodnotu (viz zejména rozsudek ESLP Anheuser-Busch v. Portugalsko, č. 73049/01, 11. ledna 2007, § 64 a 65, jakož i výše uvedený rozsudek Malik v. Spojené království, § 93).
- 62 Navrhovatelé však před unijními soudy uplatnili jen pouhou možnost obchodování s produkty z tuleňů v Unii, aniž by objasnili takové okolnosti.
- 63 Druhou část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je tudíž třeba odmítnout jako zčásti nepřipustnou a zamítnout jako zčásti neopodstatněnou.

– K opodstatněnosti třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku

- 64 Pokud jde o článek 19 Deklarace, toto ustanovení, které nemá samo o sobě závazný právní charakter, jak uznávají navrhovatelé, a proto stačí poznamenat, že ani bod 14 odůvodnění základního nařízení nepřiznává závazný charakter této povinnosti spočívající v dosažení předběžné dohody a spolupráce s cílem získat souhlas společenství Inuitů, která je uvedena v uvedeném ustanovení.
- 65 Ze znění tohoto bodu odůvodnění totiž vyplývá, že aby nebyly nepříznivě dotčeny zásadní hospodářské a sociální zájmy společenství Inuitů, jež se zabývají lovem tuleňů coby prostředkem k zajištění živobytí, mělo by být povoleno uvádění na trh produktů z tuleňů získávaných při těchto tradičních lovech tuleňů pořádaných těmito společenstvími, které přispívají k jejich živobytí.
- 66 Vzhledem k tomu, že takové povolení je stanoveno v čl. 3 odst. 1 základního nařízení, zdá se, že uvedený bod 14 jeho odůvodnění odkazem na uznání tohoto lovu jako nedílné součásti kultury a identity členů inuitské společnosti v rámci Deklarace pouze odůvodňuje toto odchýlení se od zákazu uvádění na trh produktů z tuleňů vyplývajícího z tohoto nařízení.
- 67 Naproti tomu nelze ze znění bodu 14 odůvodnění tohoto nařízení dovodit právně závaznou povinnost splnit požadavky článku 19 Deklarace, který ostatně není v tomto bodě odůvodnění zmíněn.
- 68 Třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je tudíž třeba odmítnout jako zčásti nepřipustnou a zamítnout jako zčásti neopodstatněnou.
- 69 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že kasační opravný prostředek je třeba zamítnout v plném rozsahu jako částečně nepřipustný a částečně neopodstatněný.

K nákladům řízení

- 70 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu stanoví, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení.
- 71 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Pokud se vedlejší účastník v prvním stupni, který sám nepodal kasační opravný prostředek, účastní řízení před Soudním dvorem, může Soudní dvůr na základě uvedeného čl. 184 odst. 4 rozhodnout, že tento účastník řízení nese vlastní náklady řízení. Podle čl. 140 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije rovněž na základě čl. 184 odst. 1 téhož jednacího řádu, členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení.
- 72 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatelé neměli ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit, že ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vzniklé Komisi.
- 73 Parlament a Rada jakožto vedlejší účastníci řízení před Tribunálem ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) **Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesiesie, Allen Kooneliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi a Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**
- 3) **Evropský parlament a Rada Evropské unie ponесou vlastní náklady řízení.**

Podpisy.